

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет романської філології та перекладу
Кафедра романської і новогрецької філології та перекладу

Допущено до захисту

«__» _____ року

Завідувачка кафедри

_____ *Філоненко Н.Г.*

КУРСОВА РОБОТА

із зіставного мовознавства на тему:

**«ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ЗБАГАЧЕННЯ
ПОРТУГАЛЬСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ.»**

Студента ІІІ курсу групи МЛпорт 11-20

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.053

Переклад (португальська)

Козинця Руслана Сергійовича

Науковий керівник:

кандидат філологічних наук,

доцент **Бобчинець Л. І.**

Національна шкала _____

Кількість балів _____ Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії:

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Київ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ 1 Теоретичні аспекти вивчення запозичень.....	5
1.1. Поняття та класифікація запозичень.....	5
1.2. Джерела запозичень у португальській та українській мовах.....	7
Розділ 2 Історія використання запозичень у португальській та українській мовах.....	9
2.1. Запозичення у португальській мові.....	9
2.2. Запозичення в українській мові.....	11
Розділ 3 Вплив запозичень на культури та мови.....	14
3.1. Соціальні та культурні чинники використання запозичень.....	14
3.2. Позитивні та негативні наслідки використання запозичень.....	15
ВИСНОВКИ	19
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	22

ВСТУП

Запозичення є одним з найбільш важливих джерел збагачення мови, і ця тема є актуальною в сучасному світі, де мовна взаємодія стає все більш інтенсивною. У сучасному світі, де мови взаємодіють із своїми сусідами та іншими культурами, запозичення є необхідним процесом для розвитку мови і культури.

Основною метою даної курсової роботи – проаналізувати різні аспекти запозичення, зокрема його роль у збагаченні вітчизняної (української) та зарубіжної (португальської) мов та які наслідки воно може мати на мови та культури. Також дослідити різні типи запозичень та їхні корені, вплив на мовний лад та культуру і проаналізувати роль інших факторів, які впливають на процес запозичення, що допоможуть зрозуміти важливість запозичень для мови та культури.

Актуальність роботи полягає в тому, що у сучасному світі мови взаємодіють між собою, і це призводить до збагачення мовних систем за рахунок запозичень. Взаємодія культур та мов має значний вплив на розвиток суспільства, і вивчення процесу запозичення мов є важливою складовою дослідження мови та культури.

Завдання курсової роботи полягають у дослідженні теоретичних аспектів запозичення мов, виявленні різних типів запозичень та їхнього впливу на мову та культури. Крім того, в роботі будуть проаналізовані різні приклади запозичень з різних мовних систем, включаючи англійську, французьку, іспанську та інші. Завдання також включають аналіз впливу запозичень на стилістику мови, а також вивчення ролі запозичень у формуванні культурних стереотипів та ідентичності.

Об'єктом дослідження є процес запозичення як складова мовної взаємодії та мовного розвитку. Цей процес виникає в результаті взаємодії

різних культур, мовних систем та етнічних груп. Процес запозичення має глибокі корені, які відображають історичний розвиток кожної мови та культури.

Предметом дослідження є процес запозичення як джерело збагачення мови. У межах дослідження будуть розглянуті різні аспекти запозичення, такі як типи запозичень, їх походження, безпосередній вплив на мову та культуру, а також роль інших факторів, які впливають на процес запозичення. Основний акцент буде зроблено на вивчення впливу запозичень на стилістику мови, а також на ролі запозичень у формуванні ідентичності та культурних стереотипів.

Отже, об'єктом дослідження є процес запозичення в мові, а предметом дослідження є його роль у збагачення мови та вплив на мовний лад та культуру.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку до всієї роботи та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ

1.1. Поняття та класифікація запозичень

Перш за все, мова відображає довколишній і внутрішній світ людини, її життєвий досвід, узагальнює результати пізнання. Тому сучасний стан будь-якої мови – це наслідок її довготривалої історії розвитку під впливом різноманітних зовнішніх та внутрішніх чинників.

Лексика кожної мови утверджується в процесі її тривалого історичного розвитку. Близько 90 відсотків становлять успадковані слова, тобто, лексика, що з'явилася на ґрунті за час самостійного існування мови. Решта лексичного складу (приблизно 10 відсотків) – слова, запозичені з інших мов. Це процес, у результаті якого в мові з'являється і закріплюється певний іншомовний елемент. Можна сказати, що це один з основних джерел поповнення та збагачення словникового запасу.

На думку більшості лінгвістів [14], [15], [16], запозичення – це елемент чужої мови (слово, морфема, фонема, синтаксична конструкція та ін.), перенесений з однієї мови до іншої в результаті мовних контактів, а також сам процес переходу елементів однієї мови до іншої.

Згідно з Грековим, запозичення є складовою будь-якої мови, яка має контакт з іншими мовами. Запозичення – це процес, за яким мова позичає слова, фрази або граматичні форми з іншої мови [1]. У процесі запозичення слова, як правило, зберігають своє значення, але можуть мати зміни в орфографії, вимові та граматиці.

Можна вважати, що мовне запозичення – це процес позичання слів, фраз або граматичних форм з іншої мови. Такі запозичення є дуже поширеним явищем і зазвичай зустрічаються в мовах, які мають контакт з іншими

мовами. Наприклад, українська мова запозичує багато слів з російської, англійської, французької мов. У свою чергу португальська мова вбирає слова, вирази з латинської, іспанської, англійської тощо.

Запозичення можна класифікувати за декількома критеріями [2]:

1. За місцем походження:

- іноземні – слова, які позичені з іноземних мов, наприклад “інтернет” з англійської мови;
- власне національні – слова, які сформувалися у власній мові, але за час вживання та етимологією вже не розуміються як такі, наприклад, “козилок” в українській мові;

2. За способом пристосування:

- асиміляція – запозичення слів, які повністю або частково пристосовуються до мови запозичувача, наприклад, “ноутбук” українською мовою;
- калька – запозичення, при якому позичена форма слова просто перекладається на мову запозичувача, без зміни форми або значення, наприклад, “безкоштовний” з англійської мови, яке перекладається як “freeofcharge” зі збереженням форми;
- семантична адаптація – запозичення, при якому позичене слово зазнає змін у значенні або застосуванні в мові запозичувача, наприклад, “комп’ютер” українською мовою має значення “електронний пристрій для обробки даних”;

3. За кількістю слів у мові:

- малі запозичення - окремі слова або словосполучення, які стали частинами мови, наприклад, “кофе” з турецької мови;
- середні запозичення – групи слів або виразів, які стали частинами мови, наприклад, “зелений чай” з англійської мови;
- великі запозичення – цілі групи слів або фрази, які стали частинами мови, наприклад, “statusquo” з латини [3],[4].

1.2. Джерела запозичень у португальській та українській мовах

Варто зазначити, що мовні запозичення є невід’ємною частиною розвитку мови. У португальській та українській мовах існують багато слів, які походять з інших мов. Далі будуть розглянуті джерела мовних запозичень у португальській та українській мовах.

Основні джерела запозичень у португальській мові:

1. Латинська мова. Португальська мова виникла на основі латинської мови, тому багато слів у португальській мові походять з латини, наприклад, “coração” (серце), “animal” (тварина), “família” (родина);
2. Арабська мова. У середні віки араби завоювали Піренейський півострів і багато арабських слів проникло в португальську мову, таких як “açúcar” (цукор), “alface” (салат), “azeite” (олія);
3. Германські мови. Португальська мова також містить багато слів, які походять з германських мов, наприклад, “guerra” (війна), “espada” (меч), “cavalo” (кінь);
4. Французька мова. Португальська мова також запозичає немало слів з французької мови, наприклад, “garagem” (гараж), “champignones” (шампіньйони);
5. Італійська мова. До складу португальської мови ввійшло чимало слів з італійської мови, наприклад, “risoto” (ризотто), “pizza” (піца);
6. Англійська мова. Досить велику частку запозичень має англійська мова, наприклад, “hotdog” (хотдог), “outfit” (наряд, костюм); [5],[6].

Та й звичайно інші мови, з якими контактує португальська мова, наприклад, японська, іспанська мови тощо, але не має великої кількості запозичень.

Основні джерела запозичень в українській мові:

1. Слов'янські мови. Українська мова належить до східнослов'янської групи мов, тому багато слів української мови походять з інших слов'янських мов, наприклад, “друг” (приятель) з російської мови, “пропозиція” з польської мови, “вугілля” з чеської мови;
2. Латинська мова. Українська мова також містить багато слів, які походять з латини, наприклад, “рецепт”, “університет”, “факультет”;
3. Тюркські мови. Багато слів української мови походять з тюркських мов, зокрема з турецької мови, наприклад, “чай” (çay), “баклажан” (patlıcan), “картопля” (patates);
4. Грецька мова. Українська мова містить багато слів, які походять з грецької мови, наприклад, “демократія” (δημοκρατία), “музика” (μουσική), “філософія” (φιλοσοφία);
5. Англійська мова. Найбільша частка мовних запозичень припадає саме на англійську мову, наприклад, “айфон”, “ноутбук”, “акаунт”[7],[8].

Хоча джерела мовних запозичень у португальській та українській мовах відрізняються, обидві мови мають багату історію та культурне спадщину, яка відображається у їх лексичі.

РОЗДІЛ 2

ІСТОРІЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПОЗИЧЕНЬ У ПОРТУГАЛЬСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

2.1. Запозичення у португальській мові

Португальська мова є однією з найбільш розповсюджених мов світу. Її вивчає понад 260 мільйонів людей в 10 країнах світу. Ця мова має багату історію і культурні зв'язки з багатьма іншими мовами, що призвело до того, що вона містить багато запозичень.

Запозичення у португальській мові можуть бути різних типів, включаючи слова, що походять з інших мов, або слова, які мають похідні відомі коріння, але з іншим значенням. Запозичення у португальській мові походять з багатьох різних мов, зокрема з галісійської, латини, арабської, іспанської, французької та інших[9].

Серед найпоширеніших запозичень у португальській мові можна виділити наступні:

1. Арабські запозичення: арабські слова стали часто вживаними в португальській мові під час арабської окупації Піренейського півострова. До цього часу багато арабських слів зберігає своє походження, такі як “almofada” (подушка), “alcachán” (кухня) та інші [10].

2. Латинські запозичення: латинська мова мала великий вплив на розвиток португальської мови. Більшість лексики в португальській мові має латинське походження. Серед латинських запозичень можна виділити слова, які використовуються в наукових дисциплінах, наприклад, філософії, медицині, математиці та інших. Наприклад, слова “coragem” (відвага) і “intelecto” (інтелект) походять від латинських слів “coraticum” і “intellectus” відповідно [10].

3. Галісійські запозичення: Галіція - це історична територія на північному заході Іспанії, де говорять галісійською мовою, що є варіантом португальської мови. Тому, багато слів у португальській мові мають галісійське походження. Наприклад, слова “pessoa” (людина), “vassoura” (мітла), “carruagem” (фургон) та інші [10].

4. Іспанські запозичення: Іспанська мова має багато спільного з португальською мовою, тому багато слів взято у португальську мову з іспанської. Серед таких слів можна виділити “galera” (компанія), “piloto” (пілот), “rapo” (тканина) та “queijo”(сир), “tomate”(томат) тощо [10].

5. Французькі запозичення: французька мова має великий вплив на розвиток португальської мови. Багато слів у португальській мові мають французьке походження, такі як “chicote” (кнут), “garagem” (гараж), “porta” (двері) та інші [10].

6. Інші запозичення: португальська мова містить також запозичення з інших мов, таких як англійська, німецька, грецька та інші. Наприклад, “café” (кава) та “bife” (біфштекс) мають англійське походження [10].

Також португальська мова має свої власні запозичення, які є неперекладними на інші мови, наприклад, слова “saudade”(сум за тим, що минуло), “fado” - популярний стиль музики, який є символом португальської культури.

Запозичення в португальській мові свідчать про те, що мова є живою та постійно розвивається, збагачуючись новими ідеями та конкретними термінами з інших мов. Також важливо зазначити, що запозичення в португальській мові не тільки впливають на лексику, але й на граматику та вимову.

Запозичення в португальській мові можуть мати різне походження: вони можуть бути запозичені з інших мов, які мають спільне походження, або з мов, які є зовсім іншими. Наприклад, слова “açúcar” (цукор) та “arroz” (рис) в

португальській мові походять від арабських слів “as-sukkar” та “al-ruzz”, що свідчить про вплив арабської культури на Піренейський півострів [9].

Одним з найбільш цікавих прикладів запозичень в португальській мові є використання іменників у чоловічому та жіночому роді для позначення предметів та явищ, які в інших мовах можуть мати тільки один рід. Наприклад, слово “ponte” (міст) є жіночого роду в португальській мові, тоді як у більшості інших мов воно має чоловічий рід [10].

Загалом, запозичення в португальській мові є важливою частиною її розвитку та збагачення. Це свідчить про історію країн, що взаємодіяли з португальцями, а також про культурне різноманіття та багатство португальської мови.

2.2. Запозичення в українській мові

Запозичення є важливою складовою української мови, як і будь-якої іншої мови. Українська мова має багату історію взаємодії з іншими мовами, тому у її лексиці можна знайти багато слів, які мають зарубіжне походження.

Беручи за основу роботу Гриценка [11], запозичення української мови можна поділити на кілька категорій, зокрема:

1. Слова, які були запозичені зі слов'янських мов (руські, польські, чеські, словацькі тощо). Ці слова стали частиною української мови внаслідок історичної та культурної спільноти українців з іншими слов'янськими народами.

2. Слова, запозичені зі східних мов (турецької, татарської, монгольської тощо). У багатьох випадках ці слова відображають вплив культури і торгівлі з народами Сходу.

3. Слова, запозичені з західних мов (польської, німецької, англійської, французької тощо). Ці слова з'явилися в українській мові внаслідок політичних та культурних зв'язків з західними країнами.

4. Слова, запозичені з слов'янських мов, але з інших груп, які відрізняються від групи рідних слов'янських мов (болгарської, сербської, хорватської тощо).

5. Слова, запозичені з інших мов, які не мають відношення до слов'янської мовної групи (латинської, грецької, італійської, арабської, турецької тощо). Ці слова, як правило, зв'язані з науковими, технічними та культурними термінами, а також з кулінарією та модою.

Найбільш поширеними словами-запозиченнями в українській мові є польські слова, які займають значну частку в лексиці української мови. Наприклад, слова “підлога”, “серце”, “драбина”, “кіт”, “криниця”, “кухня” та інші є польського походження. Також значну роль у формуванні української мови відіграв вплив турецької мови, від якої українська мова запозичила такі слова, як “башта”, “барвінок”, “боярин”, “булава”, “бурштин” та інші.

Ще одним джерелом запозичень для української мови стала російська мова, з якої українська мова запозичила такі слова, як “бліц”, “блюз”, “бутиль”, “жакет”, “кафе”, “шоколад” та інші. Крім того, українська мова зумовила запозичення в інші мови, зокрема російську, польську та білоруську, наприклад, слова “бандура”, “гопак”, “київський”, “український” тощо.

Далі ми розглянемо основні види запозичень української мови та їхнє походження за Степаненком [12]. Він подає наступні джерела запозичень:

1. Запозичення з слов'янських мов: Українська мова належить до слов'янської групи мов, тому багатослів в українській мові мають слов'янське походження. Наприклад, слова “дім”, “сонце”, “мати” та інші.

2. Запозичення зі східних мов: Україна має довгу історію взаємодії з країнами Сходу, тому українська мова містить багато запозичень з таких мов, як турецька, татарська, узбецька та інші. Наприклад, слово “буряк” має татарське походження.

3. Запозичення з західних мов: Україна має також історичні зв'язки з країнами Заходу, тому багатослів в українській мові мають запозичення з таких мов, як польська, німецька, французька та інші. Наприклад, слова “картопля” та “музика” мають польське походження.

4. Запозичення з інших мов: Українська мова містить також запозичення з інших мов, таких як англійська, іспанська, італійська та інші. Наприклад, слова “комп'ютер”, “телевізор”, “піца” та інші мають іноземне походження.

Зрештою, українська мова багачується новими словами з часом, що відображає сучасні технології, культуру, науку та інші сфери життя. Запозичення з інших мов допомагає тіліти нові ідеї та концепції у мову, зберігаючи тим самим її живучість та розвиток.

РОЗДІЛ 3

ВПЛИВ ЗАПОЗИЧЕНЬ НА КУЛЬТУРУ ТА МОВУ

3.1. Соціальні та культурні чинники використання запозичень

Використання запозичень в українській та португальській мовах визначається соціальними та культурними чинниками.

Використання запозичень в мові є складною проблемою, яка залежить від багатьох соціальних та культурних чинників. Деякі з них можуть бути спільними для української та португальської мов, тоді як інші можуть бути специфічними для кожної з цих мов.

Одним з значущих соціальних чинників використання запозичень є культурний контакт між різними народами та країнами. Україна та Португалія мають різні історії та традиції, тому культурний контакт може призвести до запозичення слів та виразів. Наприклад, українська мова містить багато запозичень з російської мови, яка була домінуючою мовою в українській культурі протягом багатьох років. У свою чергу, португальська мова має велику кількість запозичень зі споріднених мов, таких як іспанська та галісійська.

Інший соціальний чинник, який впливає на використання запозичень, - це контакт з іншими культурами через міграцію та імміграцію. Україна та Португалія є країнами, які мають велику кількість мігрантів та іммігрантів. У таких випадках мовний контакт може привести до запозичення слів та виразів з мов країни, в якій проживають мігранти та іммігранти.

Культурні чинники також можуть впливати на використання запозичень в мові. Наприклад, музика, кіно та телебачення можуть мати вплив на мову, використовуючи запозичення для створення нових слів та виразів, які відображають нові тенденції та ідей. У португальській мові, наприклад,

запозичення з англійської мови стали дуже поширеними у зв'язку зі зростанням популярності англійської музики та кіно. У свою чергу, українська мова також запозичує багато слів та виразів з англійської мови, особливо в сфері інформаційних технологій та інтернету.

Культурні цінності також можуть впливати на використання запозичень в мові. Наприклад, українська мова містить багато запозичень зі слов'янських мов, які відображають спільні культурні цінності та традиції. У свою чергу, португальська мова має багату історію колонізації та культурного впливу, що відображається в запозиченнях з інших мов, таких як африканські мови та мови індіанців Південної Америки.

Нарешті, політичні та економічні чинники можуть також впливати на використання запозичень в мові. Наприклад, українська мова була піддана сильному політичному впливу з боку Росії протягом багатьох років, що відображається в багатьох запозиченнях з російської мови. У свою чергу, португальська мова має багато запозичень з Бразилії, яка є найбільшою економікою Південної Америки.

Використання запозичень в мові є складною проблемою, яка залежить від багатьох соціальних та культурних чинників. Деякі з них можуть бути спільними для української та португальської мов, тоді як інші можуть бути специфічними для кожної з цих мов.

Отже, використання запозичень в мові залежить від багатьох соціальних та культурних чинників, які можуть варіюватися в залежності від країни та її історії. Для того, щоб зрозуміти повністю значення запозичень у мові, необхідно враховувати соціальні та культурні чинники, а також досліджувати історію та етнічний склад країни, де мова використовується.

3.2. Позитивні та негативні наслідки використання запозичень

Беручи до уваги роботи Дунаєвої[13], Романченко[14], Ферейри[15], Матеша[16], то можна вважати, що використання запозичень у мові має як позитивні, так і негативні наслідки.

Позитивні наслідки включають:

1. Розширення лексичного запасу - використання запозичень з інших мов може допомогти розширити лексичний запас мови і зробити її більш різноманітною.

2. Покращення комунікації - використання запозичень може допомогти покращити спілкування з представниками інших культур та націй.

3. Розвиток мови - використання запозичень може допомогти збагатити мову новими словами та виразами, що можуть сприяти розвитку мови.

Негативні наслідки включають:

1. Втрата ідентичності - занадто багате використання запозичень може призвести до втрати національної ідентичності та культурного спадку.

2. Створення бар'єрів для сприйняття мови - використання запозичень може призвести до створення бар'єрів для тих, хто не знайомий з іншими мовами.

3. Неадекватне використання - неправильне використання запозичень може призвести до невірної сприйняття та розуміння власної мови.

В українській та португальській мовах використання запозичень має свої особливості та наслідки. Наприклад, українська мова використовує багато запозичень з різних мов, що входять до слов'янської мовної групи. У португальській мові також використовуються запозичення з інших мов, зокрема з латини, галісійської та кастильської мов. Проте, використання запозичень має свої обмеження, особливо в сфері правопису та граматики.

Зокрема, щодо української мови, запозичення з інших мов (особливо англійської) допомагають збагачувати її словниковий склад та забезпечують більш точне і яскраве вираження думки. Також, використання запозичень може зробити українську мову більш доступною для іноземців, які вивчають її як іноземну мову.

Однак, використання запозичень також може мати негативний вплив на українську мову. Наприклад, надмірне використання запозичень може призвести до збіднення словникового запасу української мови та втрати унікальних культурних та історичних асоціацій, пов'язаних зі словами, що мають українське походження. Також, неправильне використання запозичень може призвести до порушення граматичних правил та правопису, що може вплинути на якість комунікації між носіями мови.

Щодо португальської мови, використання запозичень може допомогти збагачувати словниковий запас мови, особливо в галузях, які пов'язані з наукою та технікою. Запозичення можуть також допомогти зробити португальську мову більш доступною для інших народів та культур.

Однак, використання запозичень може мати негативний вплив на португальську мову. Наприклад, надмірне використання запозичень може призвести до збіднення словникового запасу португальської мови та втрати унікальних культурних та історичних асоціацій, пов'язаних зі словами, що мають португальське походження.

Крім того, використання запозичень може призвести до втрати національної ідентичності та культурного розмаїття. Наприклад, використання запозичень може спричинити заміну національно-культурних термінів і словосполучень на слова та вирази, що мають іноземне походження. Це може призвести до зміни сприйняття історії та культури своєї країни.

Крім того, використання запозичень може призвести до складнощів у комунікації між носіями різних мов, оскільки запозичення можуть мати різні значення та вживатися з різними граматичними формами в різних мовах.

Зрештою, використання запозичень має як позитивні, так і негативні наслідки для мови та культури. Найважливіше - знайти баланс між використанням запозичень та збереженням унікальності та ідентичності мови та культури.

ВИСНОВКИ

Підбиваючи підсумки цієї роботи, варто зазначити, що запозичення є невід'ємною складовою процесу розвитку мови. Використання запозичень може бути корисним джерелом збагачення мови, оскільки цей процес допомагає заповнювати прогалини в лексиці та висловах, розширюватимовні можливості та дозволяє збагатити культурну спадщину.

Запозичення можуть мати різні форми: вони можуть бути взяті з іншої мови, адаптовані до правопису та граматики мови, або вони можуть зберігати свою оригінальну форму. Запозичення можуть бути пов'язані з різними сферами життя, такими як наука, технології, мистецтво та культура.

Отже, в результаті проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Запозичення є важливим джерелом збагачення української та португальської мов, яке дозволяє збільшити їхній лексичний запас та збагатити виразність.

2. Запозичення можуть мати різні джерела, зокрема інші мови, технічні терміни, прізвища та інші назви.

3. Використання запозичень в українській та португальських мовах може бути пов'язане з різними соціальними та культурними факторами, включаючи міграцію населення, інтенсивність міжнародної співпраці та розвиток нових технологій.

4. Використання запозичень в українській та португальських мовах може мати різноманітні стилістичні наслідки, включаючи збільшення точності та виразності висловлювань, але також може впливати на збереження автентичності мови та її національної ідентичності.

Також варто згадати, щовплив запозичень на португальську та українську мови мову можна розділити на декілька аспектів:

- Лексичний аспект: запозичення збагачують лексичний фонд мови, що дозволяє більш точно і повно висловлювати свої думки та ідеї.

- Фонетичний аспект: запозичення можуть впливати на вимову та інтонацію слів в мові-реципієнті. Наприклад, запозичення з англійської мови зазвичай зберігають англійську вимову, що може викликати труднощі у вимові. Однак, це може бути й плюсом, оскільки сприяє вивченню англійської мови.

- Граматичний аспект: запозичення можуть впливати на граматику мови, зокрема, на правопис, синтаксис, словотворення. Наприклад, запозичення з французької мови мають часто відмінковий відмінок, що відмінюється від українського. Однак, це також збагачує граматичні можливості мови.

- Культурний аспект: запозичення можуть мати великий вплив на культуру народу.

Зрештою, використання запозичень в українській та португальських мовах є складним та багатогранним явищем, яке впливає на різноманітні аспекти мовного та культурного життя. Розуміння цього явища може допомогти краще зрозуміти сучасний стан української та португальської мов та їхнє місце в світовому мовному просторі.

Проте використання запозичень має свої позитивні та негативні наслідки. З одного боку, запозичення можуть допомогти збагатити лексичний запас мови та підвищити культурний рівень мовного спілкування. З іншого боку, надмірне використання запозичень може призвести до втрати ідентичності та оригінальності мови, зниження рівня мовної грамотності та уніфікації мови.

Крім того, використання запозичень може бути пов'язане з соціальними та культурними чинниками, такими як вплив інших культур та впровадження нових технологій. У таких випадках важливо знайти баланс між використанням запозичень та збереженням унікальності та ідентичності мови та культури.

Загалом, запозичення є необхідною складовою будь-якої мови, оскільки вони розширюють лексичний запас та надають мові нові можливості для вираження різних понять і ідей. Українська мова, португальська мова як і будь-яка інша мова, продовжують активно взаємодіяти з іншими мовами, що забезпечують їхню життєздатність і розвиток.

Можна вважати, що запозичення може бути джерелом збагачення мови, але важливо зберігати баланс між запозиченням та збереженням унікальності та ідентичності мови та культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Греков, О. М., Мельничук, О.С. (2007). Запозичення та їх роль у формуванні лексики сучасної української мови. Київ.
2. Коваль, Т. В. (2012). Мовні запозичення: сучасні тенденції та проблеми в українській мові. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
3. Словник української мови: в 11 т. / гол. ред. В. Т. Бусел. Київ: Наукова думка, 1970-1980.
4. The Oxford Handbook of Derivational Morphology (2014), ed. Rochelle Lieber, Pavol Štekauer. Oxford: Oxford University Press,
5. A História do Vocabulário Português. (2014). Porto Editora.
6. Machado, José Pedro. (2005). Dicionário Etimológico da Língua Portuguesa". Livraria Académica.
7. Мельничук, О. С. Етимологічний словник української мови". (1982). Наукова думка.
8. "Словник української мови". (1970). Українська академія наук. Інститут мовознавства імені О. О. Потебні.
9. Milton M. Azevedo. (1997). A Brief History of the Portuguese Language," University of Texas Press,.
10. David Stillman and Ronni Gordon (2008). Portuguese Vocabulary. Barron's Educational Series,.
11. "Історія української мови", В. І. Гриценко
12. "Запозичення в українській мові", М. П. Степаненко
13. Дунаєва, І. (2017). Використання запозичень української мови як наслідок глобалізації // Наукові записки Інституту журналістики. Т. 70. С. 7-1

14. Романченко, Г. (2016). Використання англійських запозичень в сучасній українській мові // Вісник Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Філологічні науки. Вип. 21. С. 151-155.
15. Ferreira, V., & Sardo, S. (2013). Lexical borrowings in European Portuguese. *Journal of Portuguese Linguistics*, 12(2), 31-55.
16. Mateus, M. H. M. (1999). On the use of lexical borrowings in Portuguese. *Journal of Portuguese Linguistics*, 1(1), 115-126.
17. Schippan, Th. (1987). *Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache*. Leipzig : Bibliographisches Institut, 307 S.